

Bibliotheek
VAN DE
Technische Hoogeschool
DELFT.

STUDENTEN WEEKBLAD

10^e Jaargang.
No. 13.

HOOFDREDACTEUR: CH. E. DUTILH.
REDACTEUREN: A. E. M. J. HANLO, J. B. A. KESSLER,
G. P. NIJHOFF, R. A. D. CORT VAN DER LINDEN.
VAST MEDEWERKER IN ZAKE STUDIEBELANGEN: G. E. J. WIESSING.

Donderdag
16 Jan. '08.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is /3,50, bij vooruitbetaling /3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. WALTMAN JR
UITGEVER + DELFT

Inzendingen te bezorgen vóór Dinsdagmiddag 4 uur aan het Redactie-adres: Vlamingstraat 34; daarna en slechts dan, wanneer toch opname in het eerstvolgend nummer gewenscht is, aan dat van den hoofdredacteur: Oude Delft 210.

Eerstvolgende REDACTIEVERGADERING op het Bureau van de Redactie, Vlamingstraat 34, Dinsdag 21 Januari, des middags om 4 uur.

IN MEMORIAM.

H. H. DE BLAAUW.

› 23 DECEMBER 1907. †

Inhoud.

In memoriam H. H. de Blaauw.
 Wenschen.
 Feestavond ten bate van het „Kinderhuis”, door R. A. D. Cort van der Linden.
 Maskerade.
 Middeleeuwen en Dogma. Moraal en haar verhouding tot den mensch, door Wg.
 Studiebelangen.
 Rotterdamsche Kunstkring, door W. D.
 Boekbespreking.
 Ontvangen boeken.
 Vrije Studie.
 Berichten en mededeelingen.
 Agenda.
 Bijlage.

Wenschen.

Langzamerhand hebben lantaarnopstekers, brievenbestellers en kruideniersjongens het zoover weten te brengen dat het toewenschen van een gelukkig nieuwjaar een wenk beteekent om in de gretig daartoe uitgestoken hand een fooi te stoppen; zoodat men zich bijna schamen zou om — al behoort men tot geen dezer categorieën — dergelijke wenschen te uiten.

Evenwel meenen wij te mogen vertrouwen, dat onze lezers, wanneer wij hun alles goed toewenschen, deze zegenbede niet in bovenstaanden zin zullen uitleggen, maar haar zullen aanvaarden als letterlijke vertolking van onze gevoelens ten hunnen opzichte.

Zooals in 't hart zijner familieleden levendig is de wensch dat in het pas begonnen jaar het lot den zoon gunstig zal mogen blijken, die uit het huis zijns vaders scheidt, om weldra de wereld te toonen wat diens wijze leeringen en liefderijke verzorging hem hebben bijgebracht; even zeker als het is dat hunne wenschen meer hem gelden dan de overigen van het gezin, omdat hij weldra een keerpunt in het leven zal hebben bereikt, dat eenigen reeds voorbij, anderen nog niet genaderd zijn; evenzoo natuurlijk is het dat wij in de eerste plaats gedenken de vereeniging die velen onzer onder hare vaan vereent: het corps, hetwelk dit jaar aan de buitenwereld zal hebben te toonen wat wij er van maakten, dat zal hebben waar te maken den roep die er van uitgaat, te handhaven den roem dien het zich verwierf.

Nog zijn wij niet ten einde; openhartig willen wij zijn en oprecht. Een ieder wien deze laatste deugd siert, zal het ons toegeven: niet alleen aan anderen dacht hij bij de intrede van 1908. Ook zichzelf vergat hij niet.

Al sprak hij het misschien niet uit, hij hoopte en hoopt dat dit jaar hem veel onaangenaams zal mogen besparen, wat het vorig hem baarde, veel goeds schenken, wat het verlopen jaar hem onthield.

Zoo ook voeden wij, ons vereenzelvigende met het S. W. den hartgrondigen wensch, dat hetzelfde een goed jaar zal mogen beleven, het zal mogen voldoen aan rechtmatige eischen en zal mogen blijven genieten den steun, dien velen het tot nog toe verleenden.

Feestavond ten bate van „Het Kinderhuis”.

Door de presidente van „Het Kinderhuis” is mij verzocht de aandacht te vestigen op den Feestavond in de Stads-Doelen den 21sten Januari, waarvan de opbrengst gebruikt zal worden tot de inrichting van het nieuw aangekochte Kinderhuis op den Verversdijk, alhier.

Er zullen waarschijnlijk heel wat studenten zijn, die bij het lezen van deze mededeeling reeds een afwendend gebaar maken, of die een koude rilling gevoelen bij de gedachte aan studenten liefdadigheid, die toch meestal, zooals ik eens terecht hoorde vertellen, ten bate van papa's geld geschiedt. Doch men diene wel te verstaan, dat er hier geen sprake is van ongelukkige schilders of oud-onderofficieren van de marine,

wien het zoo slecht gegaan is, of dergelijken. Het geldt hier een actueel belang, steun tot het oprichten van een tehuis voor kinderen, dien geholpen moet worden. En dan is het een Delftsch belang, een zaak de stad uwer studie betreffende, en waar ge woont, en die door de studenten leeft en is, zonder dood te gaan. En omdat er hier nu eenmaal studenten zijn, die dit gevoel van eigen besef hebben, is het misschien niet kwaad, wanneer de gelegenheid zich voordoet, eens naar buiten te treden uit de gewone studentensleur, vooral diegenen die tijd hebben. Doch wat iets anders is, en misschien meer aantrekkelijk, is de opzet van het programma. „Igov” treedt op met een Ueber Brettle, verder de bekende Pisuisse en Blokzyl, en er wordt een tableau vivant voorgesteld onder leiding van professor Gips. Ik lees nog een gecostumeerde polonaise, gevolgd door een menuet, iets van bezoek aan de verschillende tentjes en de loterij en voor de danseurs na afloop: gelegenheid tot dansen. Velen zal trouwens den avond van 2 jaar geleden nog wel in 't geheugen liggen.

Onder de studenten, die dit gelezen hebben, zullen er waarschijnlijk wel wezen, die van dezen avond niets afwisten en onder die zijn er misschien, die den 21sten 's avonds niets bijzonders te doen hebben en in dansen of uitgaan bijzonder zin krijgen. Dat zij dan hunne schreden naar de Doelen richten.

R. A. D. CORT VAN DER LINDEN.

Maskerade.

Met de tentoonstelling der stoffen voor de costumes wordt onze herinnering aan de groote gebeurtenis die van de zomer zal plaats hebben weer eens wakker geschud en bij het ontwaken dier gedachten wordt het velen onzer duidelijk, dat we eigenlijk nog niets weten wat die gebeurtenis omvat en welke personen of groepen van personen deel uitmaken, van het geheel zooals het zich in werkelijkheid heeft voorgedaan. Zoo althans zou men moeten opmaken uit de uitlatingen die men terloops hoort, wanneer de maskerade in kleineren kring wordt besproken en men elkander raadpleegt over de te vervullen rollen in dezulke. Het lijkt me niet van onbelang een weinig aandacht aan deze onbekendheid te schenken. Indertijd heeft men ons beschuldigd, dat er geen animo was, dat we laksch waren, dat er geen enthousiasme werd betoond voor een feit van zoo groot ja zelfs nationaal belang. De verdediging luidde: Hoe belangstelling te toonen als we niet weten voor welke bepaalde feiten we ons moeten interesseeren, hoe enthousiast te zijn voor een maskerade, als de Maskerade Commissie niets publiceert! De Maskerade Commissie diende van antwoord, dat er nog zoo weinig bekend was, wat evenwel geen verontschuldiging, was, om de heerschende geest laksch te noemen. Het goed recht in het midden gelaten beide kanten wisten blijkbaar nog weinig van het geheel af en in acht genomen de vroege tijd kon en moest die belangstelling nog komen. Nu zijn we half Januari genaderd en ik vraag me af, weten we nu veel meer dan we vroeger wisten, wat betreft de beteekenis van het feest, het doel van den intocht, de personen uit de omgeving van Lorenzo en andere bijzonderheden betrekking hebbende op de huldiging, ik geloof van niet. Weliswaar zijn we een stap nader gekomen door de keurig uitgevoerde teekeningen in kleuren, die ons een beeld gaven van de costumes uit dien tijd en de luxe aan den dag gespreid maar omtrent de samenstelling van het geheel weten we nog niets.

M. i. ligt de groote fout dat velen onzer niet weten wat de intocht voorstelt en welke namen en functies er een rol bij spelen.

Mij dunkt als hieromtrent eens wat meer licht ontstond, dat dan de belangstelling ook grooter zou worden. Hoe licht zou men niet geneigd zijn om in verband daarmee zelf eens iets na te slaan en zodoende in enthousiasme geraken. Nu weet men van niets en weldra staat men voor het feit dat men zijn rol moet kiezen, (ja zelfs pages zijn reeds gevraagd) en niet zoo makkelijk zal het zijn met zich zelf en met anderen het eens te worden zoo de betrokken personen vreemd staan voor de functies.

Hierbij komt nog de teleurstelling dat de lezing van prof. H. liefst een maand uitgesteld is geworden, zoodat we vooralsnog van alle licht verstoken zijn. Misschien is het nog in het oog der Commissie te vroeg en heeft zij publicatieplannen, evenals die bij de vorige Maskerade in den vorm van een boekje, waarin beschreven werd wat de

beteekenis was van het toenmalige feest. Een herhaling van een dergelijke publicatie is misschien veel geveerd, de werkzaamheden althans kunnen uitgebreider zijn zoodat voor het voltooiën van dergelijke arbeid de tijd nog niet daar is, maar ik zou de Commissie willen vragen of het niet mogelijk is nu een geschiedkundig overzicht te geven hoe de feesten oorspronkelijk hebben plaats gehad. Ik geloof dat zij veel goed hierdoor zou stichten, zij toch is het lichaam dat op de hoogte is in de eerste plaats en het S. W. moge het orgaan hunner uitingen zijn.

MIDDELEEUWEN EN DOGMA. MORAAL EN HAAR VERHOUDING TOT DEN MENSCH.

Aan FOLRAX.

Ik moet beginnen met m'n excuses te maken voor een onnauwkeurigheid. Ik had uw antwoord op 't stuk in 't Centrum, dat mij onbekend was, slechts terloops gelezen en niet nageslagen wát er nu eigenlijk gerespecteerd werd; vooral omdat ik, op enkele ondergeschikte punten na, het geheel eens ben met uw artikel over Liberalisme. De bewuste aanhaling droeg dan ook niets bij aan m'n betoog — het was enkel een stoutigheidje om uw eigen woorden te gebruiken en had geen gewicht.

En nu ons debat. Het gaat over 2 dingen: ten eerste uw verwijt van terug-(?)storting in star dogma tijdens de Middeleeuwen — hetgeen de aanleiding was tot deze polemiek — en ten tweede uw theorie over de moraalontwikkeling.

Gij ziet wel in, de tijdelijke noodzakelijkheid van de verstijvingsvormen van denken, wilt ze echter niet als absoluut geteld zien en vindt daarom ook het werk der Kerk (en ge moet de Apostelen en zelfs Christus-zelve er bij rekenen!) slechts begrijpelijk en nuttig. Uw aanval geldt het absolute in de leer. Doch gij moet nog altijd een voorbeeld noemen waarin dit absolute fataal is geworden aan de Kerk. Waarom gij hier juist zoo tegen de Middeleeuwen te velde trekt is me niet duidelijk en als gij met het noemen van brandstapels eene fijne bedoeling had dan waart ge al zéér onbillijk: de Renaissance zou dat toch eerder verdiend hebben!

En nu de „Moraal-ontwikkeling.” We moeten goed uit elkander houden de inhoud der wet en de beweegredenen die ons de wet doen gehoorzamen.

Van een wezenlijke verandering van de moraal-zelve mag men, dunkt mij, alleen spreken wanneer het criterium, waaraan het moreele wordt herkend, zou veranderen. Dit alléén is a priori in strijd met 't Geloof; voor den geloovige staat het fundament van alle moraal enkel en geheel op onze kennis van God; het criterium voor het Goede is: het in harmonie zijn met God. Enkele min of meer algemeene resultaten zijn samengevat onder den naam van „de geboden”; het zijn de beelden die men verkreeg door van verschillende oogpunten uit te beschouwen dat allesomvattende: „God lief hebben boven alles” dat weer inhoudt: „Uw naaste als U zelve” en dat zelf de voor-ons-volledige afbeelding is van God op deze menschenwereld.

Doch ook volgens u schijnt zulk een wijziging der fundamenten onmogelijk: gij spreekt van harmonie met oneindige wetten. (Deze moeten dan toch, zij 't ook vaag, bekend zijn aan hen die de 3° fase in een of ander onderwerp bereikt hebben. Is dit ook geen krystallisatie?)

Wanneer ge echter de samenvatting van alle geboden, door wie en op welke wijze ook gegeven, „de moraal” noemt, dan zult ge toch wel toegeven dat dit een zeer heterogene massa is. Elk gebod onderstelt bepaalde gegevens, is bestemd voor een bepaalde omgeving en de „Natuurwet” behoort feitelijk tot een andere orde als de bijzondere geboden die wij door de Openbaring kennen. Wat Paulus schrijft aan de Romeinen (Hoofdstuk 1): „Want Zijne onzienlijke dingen worden, van de schepping der wereld aan, uit de schepselen verstaan en doorzien, beide Zijne eeuwige kracht en Goddelijkheid, opdat zij niet te verontschuldigen zouden zijn” is toch zeker van andere orde als het wijden van den Sabbath aan God of het verbod van polygamie. Slechts van de Natuurwet en de 10 geboden Gods weten wij dat ze onherroepelijk deze wereld in haar geheele ont-

wikkeling zullen volgen. Slechts bij deze zijn wij vooruit verzekerd van de voorwaarden die hun geldigheid vereischt.

Nu heeft de Kerk echter nog tal van daden als kwaad gestempeld, die vroeg of laat misschien door haar zullen worden toegelaten of geprezen — en omgekeerd. (Het vroegere rente-verbod is hier een goed voorbeeld). Wilt ge dit nu, met een groot woord „verandering der moraal” noemen — goed — maar ge moet niet de verschillende orden door elkander halen door bij het eene punt verandering en bij een ander de onherroepelijkheid van het kerkelijk vonnis te constateeren.

Ook hebt gij, m. i., niet genoeg deze moraal-verandering (naar-den-inhoud) gescheiden gehouden van de (3 fasige) ontwikkeling van de beweegredenen die mij moreel doen handelen. En toch kunnen zij geheel onafhankelijk van elkaar naast elkaar voortloopen. Daar behoef ik toch geen voorbeelden van te geven! De inhoud der moraal kan geheel gewijzigd worden zonder dat ik van fase verwissel, terwijl ik, alle fasen doorlopend dezelfde zedelijke overtuiging behouden kan.

Volgens mij, nu, is dit laatste de gewone gang van zaken. Want wat zijn toch uwe „oneindige wetten”? De geheele Europeesche beschaving is nog doortrokken van het Christendom. Het zoogenaamde „ongeloof” is bij verreweg de groote meerderheid zóó oppervlakkig (zoo'n bloote vormendienst zou ik haast zeggen), dat de meesten, door alle evoluties en revoluties van hun geestesleven héén, toch tot de oude zede terugkeeren, zoo niet uiterlijk dan toch innerlijk. Veel nieuwe begrippen over het huwelijk die 't ernstige bestudeeren waard zijn, zijn voor 't grootste deel niets anders als een naar voren brengen van oude wetten. En de huidige afval van den Jus Romanum-eeredienst is feitelijk slechts een bekeering tot oude, meer sociale, christelijke beginselen (door het oeconomisch liberalisme achteruitgedrongen.) Zijn uwe oneindige wetten ook al niet 't beste uitgedrukt door 't christendom en haalt gij ze wel ergens anders vandaan?

Wat ge nu „de 3 fasige moraalontwikkeling” noemt of beter „de ontwikkeling van de verhouding van den mensch tot de moraal”, dat is slechts een onderdeel van de groote ontwikkeling van den menschelijken geest, die zich voltrekt vanaf de geboorte van het verstand tot 't verloren gaan. Ik kan dit niet verder bespreken en wil enkel zeggen dat de oorzaak is: de begeerte: alle waarachtig-goeds zoo volmaakt mogelijk te leeren kennen en door alle verduistering en verwarring héén van elke zijde te beschouwen, zoodat aan alle „kanten” van onzen geest het onderwerp getoetst wordt. Die verduistering en verwarring, voor 't grootste deel afhankelijk van tijdelijke omstandigheden (ouderdom, omgeving, opvoeding, welstand) zijn nu de schuld van de schijnbare tegenstrijdigheden die wij meenen te ontdekken tusschen de door ons erkende waarheden onderling en veroorzaken zóódoende gewoonlijk catastrophen die het individu geestelijk kunnen breken of misvormen. En deze zelfde oorzaken maken m. i. uw schoone slot van de ontwikkeling onmogelijk. Het helderste en volledigste oordeel kan vertroebeld worden door 's menschen onvolmaaktheid. „Die sta zie toe dat hij niet valle”. Het helderste inzicht in het absolute, voor zoover ons dit mogelijk is, en de grootste vervoering, kan gevolgd worden door een dommeling van de edele organen van den geest. De hoogste vesting kan zóó overrompeld worden en Petrus (en ook Paulus) waarschuwt herhaaldelijk: „weest nuchteren en waakt”, zooals ook Christus zelf gezegd had: „Waakt en bidt, opdat gij niet in verzoeking komt; de geest is wel gewillig, maar het vleesch is zwak”.

De derde fase zooals gij die in uw laatste stuk verklaart, moet gij dus, naar mijn overtuiging, zoeken in ... den hemel! (Zooals trouwens zoovele van de moderne idealen die gewoonlijk eveneens ontstaan door het negeeren van de onvolmaaktheden in ons).

Wat nu betreft uw „beetje” logika... ik huiver om er over te beginnen, want 't einde zou niet te overzien zijn wanneer we hierover een geregeld polemiek gingen voeren. Ik geloof daarom het verstandigst te doen met een duidelijker omlinjning zonder meer.

1. Is het nu heusch zoo gek dat we enkele wetten kennen waaraan krachten gehoorzamen die wij toch werkelijk niet begrijpen of berekenen kunnen? Gaat een groot deel van onze wetenschappen niet over krachten waarvan wij 't wezen nog in de verte zelfs niet kennen? Wij kunnen toch langs een omweg enkele wetten leeren en over de zaak zelve in 't duister blijven?

2. Uw tweede vraag gaat over de oude kwestie: het verband tusschen gelooven en weten. Het is toch al zoo

vaak betoogd dat Gelooven en gelooven twee is! Het credo beteekent om den drommel niet: „ik heb buitengewoon sterke vermoedens” — dat begrijpt ge nu toch zelf ook wel! De geschiedenis van het Christendom had 't u toch anders moeten leeren! Die zit vol van harde waarachtige overtuiging.

3. Ik begrijp niet hoe ge 't zoo ongeloofelijk vindt dat 't verstand de bron kan opspeuren der Openbaring, d. i. het O. en N. Testament en de kerkelijke overlevering. Van deze geschiedkundige mededeelingen zijn toch de schrijvers op te sporen? Buiten de Openbaring om weten we reeds

veel, zooals Paulus ook constateert in de aanhaling boven. Filosofisch redeneerend zoekt het verstand de laatste oorzaak van alles op en komt tot een oorzaak die z'n eigen oorzaak in zichzelf heeft. En zoo ook tot de geheele „natuurwet” (zie boven). Nu is Openbaring niet verder overbodig! De Openbaring leert ons geheel andere dingen, n.l. die welke ons verstand niet direct kan ontdekken. Zij heeft als laatste oorzaak weer den zondeval, zooals trouwens de geheele Kerk zonder deze geen zin zou hebben.

Wg.

(Zie vervolg Tweede Blad).

 ADVERTENTIEN.

TE HUUR AANGEBODEN op eersten stand:
een ruime ZITKAMER,
 met **1 of 2 frissche Slaapkamers.** Riant uitzicht.
 Tevens ook gelegenheid voor
EET- en KOFFIETAFEL.
 Adres MARKT 9. (32.)

Nette gemeubileerde Voorkamer met ruime, frissche Slaapkamer aangeboden, op netten stand. Prijs billijk.
 Adres COENDERSTRAAT 9D.

Tegen elk aannemelijk bod ter overname aangeboden:
een VIOOL met toebehooren,
 ruim 100 jaar oud, zeer mooie klank.
 Brieven, onder No. 4748, Bureau van dit Blad.

WATERBOUWKUNDE.

Te koop aangeboden het bekende waterbouwkundig werk van STORM BUYSING; 2 deelen met atlas, geheel compleet.
 Brieven onder No. 4752 Bureau van dit Blad.

METHODISCH HYGIËNISCH SPREEKONDERWIJS

Ademgymnastiek, Stemvorming, Genezen van stotteraars en andere Spraakgebrekken. :-
 SPREEKUUR DAGELIJKS VAN 12-2.

ELEONORA MARCUS
 VAN SPEIJKSTRAAT 190, 'S-GRAVENHAGE.

Verkrijgbaar bij de Electr. Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO” te 's GRAVENHAGE:

De Krisis in den Godsdienst.
 AKADEMISCHE LEERREDE

DOOR

G. J. P. J. BOLLAND.

In beperkte oplaag overgedrukt uit de „Nieuwe Gids” van Januari '08; franco tegen postwissel van f0,50 of bij den Boekhandel.

Vraagt toezending van PROSPECTUS UITBREIDING „NIEUWE GIDS”, of van het nummer van Januari (als proef voor f0,90).

Corpsdiploma's.

Met het oog op de verzending der CORPS-DIPLOMA'S, welke eerstdaags zal plaats hebben, beveelt ondergeteekende zich aan voor het

omlijsten met LINNEN RAND
 of HOUTEN LIJST.

J. WALTMAN JR.

 Boekhandel, Binnenwatersloot 33.

Mij. voor Goede en Goedkoope Lectuur,
 Amsterdam.

In de **NEDERLANDSCHE BIBLIOTHEEK** zijn thans verschenen:

de Zeven Voordrachten
 :-: over Bouwkunst :-:

gehouden vanwege

ARCHITECTURA ET AMICITIA

DOOR

J. E. V. D. PEK, W. KROMHOUT CZ.
 J. H. W. LELIMAN, JOS. TH. J. CUYPERS,
 A. W. WEISSMAN, H. J. M. WALINKAMP,
 H. P. BERLAGE NZ.

Elke lezing afzonderlijk **20 cents**; in carton **30 cents**; in linnen **40 cents**.

De geheele bundel ingenaaid f **1,40**; in carton f **1,60**; in linnen f **1,75**.

 — Met 143 illustraties! —

SIGAREN.

Directe levering aan particulieren.

Wij zenden franco na ontvangst van postwissel of tegen rembours (met verhooging der rembourskosten) monstercijstjes in prijzen van f1,20, f1,40, f1,60, f1,80, f2,—, f2,25, f2,50, f2,75, f3,—, f3,50, f4,— tot f25,— per 100 stuks en garandeeren kwaliteit en prima verpakking.

➡ Nabestelling volgt na proef beslist.

A. L. C. VAN LITH & Co.,
 GROSSIERS,

Borneostraat 12. AMSTERDAM.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 16 JANUARI 1908. No. 13.

Studiebelangen.

Door Prof. Van der Kloes is op zijn kollege medegedeeld, dat het zijn voornemen is, het onderwerp „Bestekken en Begrotingen” voor C₅ en B₅, evenals het vorige jaar af te handelen in slechts enkele lessen ('s Woensdagmorgens, te beginnen Woensdag a.s.). Daarna zal Prof. Van der Kloes zich echter op dat uur beschikbaar houden voor hen die assistentie verlangen bij het opstellen van een bestek enz., te maken bij een eigen ontwerp.

Waar onvoldoende oefening op dit gebied dikwijls als een leemte van het onderwijs is gevoeld, maakt de C. C. de betrokken ingeschrevenen opmerkzaam op deze gelegenheid zich op dit punt voor te bereiden.

De Centrale Commissie.

Rotterdamsche Kunstkring.

'k Ben eens wezen kijken naar de tentoonstelling van aquarellen, teekeningen en schetsen van Vincent van Gogh, welwillend afgestaan door den Heer Hidde Nijland te Dordrecht, zooals de catalogus zegt, waarvoor ik een dubbeltje betaald heb. Dit dubbeltje, gevoegd bij de 50 cts. entrée en de 40 ct. spoorgeld, moedigen niet tot een bezoek aan, vooral niet tot een herhaald. En dit is jammer, want men geniet den eersten keer nog lang niet genoeg van een van Gogh expositie.

't Is altijd veel prettiger één zoo'n klein zaaltje te bezichtigen, waarvan de meeste stukken oude bekenden zijn, dan in een groot barbaarsch museum met knikkende knieën rond te zeulen. 't Zaaltje opzichzelf is ook heel prettig. De teekeningen hangen tegen een grijsgroen fluweel, en de lijsten zijn met zorg gekozen. Ook de opstelling is bijzonder geslaagd, ik zou haast zeggen: de plaatsing is symbolisch. Want nog nooit heb ik zoo goed als van middag gevoeld de achtergrond, waartegen deze stukken van van Gogh geschilderd zijn: De dood.

't Is werk uit z'n eerste periode, waar nog niet zijn licht- en kleurenstrijd merkbaar is. Hier overheerscht zijn zoeken en vinden van vorm en houding.

't Is of elk stuk het opnieuw wil zeggen: Ziet, daarvoor werken we, daarvoor leven we, daarvoor is al onze moeite en zorg: voor den dood.

Want tegen den achterwand der zaal, tegen 't vooruit-springende middenstuk, hangt een aquarel: Het doodsbed van een jonge man. Het hoofd op 't hel witte kussen, de handen krampachtig gevouwen. Het doodshemd tot de knieën, de beenen naakt. Aan 't hoofdeinde een kaars. Die doode heeft geen geluk op aarde gehad. Z'n scherpe felle trekken, drukken één grooten strijd uit, een strijd zonder hoop, zonder liefde. En elke zaaier, elke ploeger, iedere vrouwenfiguur, schijnt te willen zeggen: „Ja, we kennen die doode heel goed, zoo zullen wij ook eens liggen, zonder vrienden.”

In No. 92, interieur (lezende man) is een grooter kalme en klaarte. In de kale boerenwoonkamer, steenen vloer, houtvuurtje, zit een grijsaard, (waarschijnlijk) den bijbel te lezen. Het gezicht en profiel. Twee of drie scherpe, diepe lijnen loopen naar den mondhoek, en geven aan den kop een rust, zooals alleen in iemand wonen kan die, na vrouw en kinderen verloren te hebben, na groote wanhoop in gods woord troost gevonden heeft.

No. 3 is een vrouwenfiguur, de moeder van den schilder. Ze is profiel genomen, op een zolderkamer of zoo iets, tegen den schoorsteen aan. Ze heeft een zwarte japon aan, die als rouwkleed dient, maar waarmee ze, lijkt het me, vroeger, toen ze in beteren doen waren, 's Zondags naar de kerk ging.

't Is, of ze door 't verdriet heel klein geworden is. De armen zijn stijf tegen 't lichaam getrokken. Het hoofd is onbewegelijk stil. Zoo heeft ze uren lang gezeten, telkens haar heele leven in gedachten doorlopend. Eerst de jonge prettige jaren, met kleine kinderen, toen 't worstelen met geldgebrek, ten slotte de ziekte, en 't sterven van haren

man. Maar tranen heeft ze niet. Ze leeft in een voortdurende mengeling van wanhoop en berusting.

Nog wil ik noemen den ouden man, (2 × geteekend), die met de elbogen op de knieën, 't hoofd achter de handen verbergt. Aan weerszijden van 't kale hoofd wat ijl grijs haar, en uit die lokken alleen spreekt een heele tragedie.

Velen zeggen, dat de abnormale proporties van van Gogh's figuur hen belemmeren, zijn werk te waardeeren. Ik heb er me wederom over verwonderd. Een heelen tijd heb ik gekeken naar No. 61, Landschap met man en vrouw. Op 't eerste gezicht zijn 't verdraaide, verwrongen stumperds, haast caricaturen.

Nu als zoodanig zijn ze zeker eenigszins bedoeld.

Het zijn de ruïnen van arbeiders. Maar toch, als je er lang naar kijkt, verliezen die figuurtjes al 't onwaarschijnlijke. De beenen worden stevig neergezet, 't zijn menschen, die hun leven lang door modderige en kluitige landen geloopt hebben, en dit komt scherp uit.

De tentoonstelling duurt maar tot 12 Januari is dus op 't oogenblik dat dit nummer verschijnt reeds afgeloopen. Toch meenden wij dat dit stukje daarom zijn waarde nog niet verloren heeft. Ik heb er zoo van genoten, dat ik er eigenlijk jaloersch op zou zijn, wanneer ik wist, dat heel Delft er naar toe liep. Gelukkig zag ik in het inschrijfboek maar een doodenkelen Delftschen naam.

W. D.

BOEKBESPREKING.

Almanak voor 1908.

Waar de gelegenheid niet eerder bestond, willen wij bij dezen nog een enkel woordje wijden aan den Almanak. Werkelijk is hij het wel waard; maar al te velen zijn geneigd deze uitgave te beschouwen als iets heel natuurlijks en zulken geven zich er dan ook geen rekenschap van, dat aan inhoud, opstelling en uitvoering veel arbeid, ja zelfs slapeloze nachten zijn besteed.

De eerste paar honderd bladzijden zouden wij geheel met stilzwijgendheid voorbijgaan, ware het niet dat ons eenige waardeerende woorden uit de pen moeten aangaande het corpsverslag, voor de wijze waarop de schrijver ervan zich uitliet over sommige toestanden in het Corps. Van harte hopen we dat velen zijn zienswijze in dezen zullen deelen.

Het mengelwerk steekt ditmaal gunstig af bij dat van vroegere jaren en vooral vergeleken met hetgeen ons de vorige almanak bracht kunnen wij vooruitgang waarnemen.

Hoewel de „Weg” wat lang is en aan enkelen een omweg zal geleken hebben om tot de varia te komen, een omweg die beter ware afgesneden, toch voert hij ons hier en daar door aardige brokjes landschap. Wel wisselt de omgeving — bijna onnatuurlijk — snel van aard, wel ondervonden wij een ietwat vreemde gewaarwording, toen wij daar een ondeugend klatrend beekje zich zagen spoeden door een moerassige weide, of een kroosbedekt slootje vonden te midden van een somber berglandschap; maar dat zulk een oorspronkelijke schikking het oog kan boeien is een feit, dat wij zelve hebben waargenomen.

Er zijn bijzonder welgeslaagde teekeningen en vignetten; echter valt dit o.i. niet te zeggen van de titelbladen „D.S.C.”, „Mengelwerk en Varia”; het motief van de versiering komt ons onbegrijpelijk voor.

ANNUARIUM DER ROOMSCH KATHOLIEKE STUDENTEN IN NEDERLAND.

Bij het beoordeelen van dit werk wil ik mijn boekje niet te buiten gaan. Zelf niet aangesloten zijnde bij de oude Roomsche Kerk, evenmin de nieuwere Katholieke denkbeelden kunnende bevatten of beamen, wil ik mij hier als beoordeelaar naast het geloof plaatsen en niet de meer of minder godsvruchtige geest, die dit annuarium uitspreekt, keuren, dan wel zijne letterkundige waarde waardeeren en doen gevoelen. Als er hier van waardeeren gesproken wordt, dan is het begrijpelijk eene vergelijkende appreciatie, inzonderheid met het oog op voortbrengselen van jongelieden, die in Studenten-Almanakken van de verschillende universiteitssteden te vinden zijn. En dit vergelijkend onderzoek moet dan ten gunste onzer katholieke tijdgenooten uitvallen. Weinig goeds is er toch te bekennen onder het hoofd

mengelwerk en varia, en de Jan Saliegeest, die heerscht, en die reeds gelukkig terdege wordt aangevallen, schijnt ook uit het jaarlijksche studentengedenkboek naar buiten te treden. Het is alsof men eene valsche schaamte gevoelt om zijn eigen goede ik anderen te geven en ook in Delft zal onze wapenspreuk „Inspice et cautus eris” een looze zijn, zoolang niemand de spiegel wil hooghouden en het beslag ervan wil wisschen.

Nu dan na deze eenigszins uitgebreide inleiding, die mij uit oprechte schaamte van het hart moest, zal ik mij aan eenige beschrijving weiden. Bij het doorlezen valt het oog het eerst op eene bijdrage van den heer Jos. Schrijven: Vergelijkende godsdienstwetenschap en transcendentie van het Christendom. Eene bijdrage van een niet-student en die ik dus om die reden onbesproken wil laten, ook aan den anderen kant, hoewel het wel aanlokkelijk zou zijn, omdat mijn psychisch-historische kennis zeer weinig is en mijne transcendentie-begrippen zeer weinig transcendent zijn in geloof en wetenschap. De opsomming van en de verslagen over de verschillende R. K. studenten-vereeningen gaan wij snel voorbij, evenals de psychologische biografie van Cardinaal Mercier. Wij komen nu aan het deel Mengelwerk, waarop ik vooral onze aandacht wil vestigen. Een coupletje getiteld „Pech”. Dit is niet het beste stukje en ik had het als redacteur liever achteraan geplaatst. 't Is een zwak Rotte Blaren- of Speenhoff-product. Daarentegen „Herfstgezicht”, een gedicht van H. C. J. Groot is zeer verdienstelijk. Een stuk poëzie, gedicht bij de gratie Gods. En dat zegt zeer veel. Waar tegenwoordig leest men in de Nederlandsche literatuur met genoegen een warmgevoeld gedicht, dat geene kunstverwringing of gewilde karakteristiek vertoont? Jammer vind ik dat de overgang van voorlaatste en laatste couplet niet goed vloeit:

Van beuk tot beuk, van eik tot eik en
Dan wilde ik stilstaan midden tusschen

Hier hokt de versgang. Een eind verder in dit album vinden we nog 2 gedichtjes van den heer Groot. Barmhartigheid en Vooruitgang? Beide, hoewel niet zóó als het eerste, zijn goed van stijl en aspiratie. In Vooruitgang is onze dichter zelf doordrongen van de akeligheid van het modern gedoe en de belachelijkheid van het dweepen daarmee, immers:

Want al 't modern gedoe, door ons aan 't graf gegeven,
Moderne dichters, reeds begraven, uitgeluid
Dat alles, ingenieurs, dat komt er nu weer uit.

In tegenstelling met poëzie staat proza, wanneer deze als leergierig geschrijf kan worden opgevat. De proza van den heer de Groot is eene verhandeling over het onderzoek naar het vaderschap. Het is eene verdediging van eigen opinie en eene oordeelvelling over onze nieuwe wetgeving; er wordt hier gewild een verbod op 't onderzoek naar 't vaderschap, voornamelijk om het wettige, moreel ware en christelijke huwelijk tegen gelijkstelling met concubinaat te verdedigen, doch met eene uitzondering, n.l. als man en vrouw beiden ongehuwd „maritalement en concubinage” leven, dus bij verkeer van ongehuwden. Zeer zeker een duidelijke en rechtgemeende bewering.

Keeren we nu weer eenige bladzijden terug en lezen een fantastische toespraak tot zelfkritiek van E. J. J. van der Heijden. Met den inhoud kan ik medegaan, zoolang er bedoeld wordt op eene vroegtijdige actie van den jongen mensch, die in eigen onrust en nog niet bereikte innerlijke evenwichtigheid zwak staat. Doch waarom dit vooropgesteld, dat: „degenen, die de smart en de waardeering dezer dagen niet in zich dragen, uit zijn gehoor moeten, opdat zij het kwade uur niet zouden zien, dat hun geluk ondervinden zou door het aan hunne zielen ondervinden dezer woorden”. Mij dunkt toch dat die eenvoudigen des harten, die de lof der wereld niet gelukkig of bevreesd maakt, niet onder den invloed van lagerstaand gemor zullen komen; zullen zij daarom slechter worden? Zegt hij zelf niet, dat zij zijn mannen van de onmiddelijke daad, wien God het goed in nooit verflauwd bewustzijn tot richting in iedere feitencombinatie meegaf? Zij zijn toch niet of zullen niet worden van hen, die onder u blijven schuilen zonder recht van blijven. — De stijl is iets opgestapeld met woorden; doch men went er aan. Nog eenige kleinigheden toch. De 2e zin al dadelijk. „En menigen uwer waren die een staf, een welkome, die ik mij wachten zal u te ontrukken”. Ik kan er niet goed mede klaar komen. „Begeesteren” vind ik geen schoon Germanisme. Doch het kleine zal het groote geen kwaad doen.

Het lied van Maas en Waal. Eene ballade. — „Kennst du das Land, wo die Citronen blühen . . .”

Kent gij het land, waar hoog de app'len bloeien,
Beneden in het groen het varkenszoodje knort,
De blakerende zon des wand'laars hoofd doet gloeien.

Om bij de verzen te blijven, wil ik eerst die afnoemen. Muziek, door H. B. H. S. De dichter heeft een stemming willen schilderen. En dit is niet te veel gezegd, want de stemming, droomerig in het dofpaarsche waas, waarin de luisteraar naar pianomuziek de kamer en omgeving ziet gehuld, wordt ons met een fantastisch penseel geverfd. Uit eene mijmerij ontstaat langzamerhand een door de muziek verwekte levende verbeelding van levensoogenblikken en ideale momenten. Maar dan, opgewekt uit zijne droomerij, ziet de hoorder weer de speelster en wordt hij door de wondere melodie opnieuw geplaatst in het paarsgrijs waas, waarin hij was gevangen.

Afscheid, door denzelfden H. B. H. S. Met eerbied opgedragen aan alle R. K. studenten van Nederland. Ik denk zoo eene aantijging tegen brave Hendriken, die jong zijnde van geene narrenstreken of dwaze grimassentrekken willen weten, en door ernst denken zich eens heerlijk te vrijwaren tegen potsenmakerij.

Apenliefde, een gedichtje van L. J. v. d. Eerden is op zichzelf wel grappig. Doch het motto: „Allebessenpraat en de kruisbessen lachen er om”, komt mij vreemdsoortig voor, misschien te grappig.

Van de overige verzen noem ik nog Populier, van A. Salomons, Cytisus laburnum (gouden regen), van P. J. Verschuur en Inveni van J. S., dat naast Herfstgezicht, een eerste plaats in dit boek toekomt.

Tenslotte nog 2 Opstellen. Het een is wiskunstig en zal misschien ons Delftenaars aantrekken, die wel eens gedacht hebben wetenschappelijk wiskunde te kunnen studeeren hier in Delft. Het gaat over globometrie, dat is de overeenkomst van figuren op den bol, wat hunne analytische eigenschappen betreft, met die in het platte vlak. De schrijver is een idealist voor een Delftenaar als hij eindigt met deze opmerking. „. . . Mogen de gegeven beschouwingen en vooral de slechts even aangeduide vragen velen aanleiding geven bij hunne studie ook dit gedeelte van de meetkunde te benutten om de meerdere algemeenheid en de aangename afwisseling, die door eene verandering in werk zonder veel moeite op de aangegeven wijze verkregen wordt. — Ik hoop, dat anderen studenten deze zin ter harte gaat, in allen gevallen kunnen wij vooral dit werk ook op ander dan letterkundig amateurgebied waardeeren.

Het 2de opstel is een schets over Brugge, van L. J. H. Faber. Eene tegenstelling van Brugge vroeger en Brugge thans, in welk laatste nog indrukken van oude glorie gelegen zijn. Kalm, gebonden en waardig is dit stukje.

En hiërmede eindig ik mijn kritiek. Ik heb mij nog al een gunstig beoordeelaar getoond. Niet omdat ik medelijden wilde voelen, of uit vrees anderen te kwetsen, ik zou mij geen criticus mogen noemen, maar omdat ik meer goeds dan slechts zag en naar waarheid wilde getuigen.

R. C.

EDWARD STILGEBAUER.

Die Lügner des Lebens:
Der Börsenkönig.

Wat ons dit boek doet lezen, is dat Stilgebauer de schrijver is van Götz Krafft. Hij geeft een veel omvattender titel: Die Lügner des Lebens en als eerste werk uit deze serie komt dan: Der Börsenkönig. Na de verschijning van Götz Krafft had men wel gedacht, dat hij niet stil zou zitten en nu blijkt werkelijk dat hij zich hier een groote taak heeft gesteld: aan te vullen, tevens te beschrijven die groote categorie van menschen, hier boven genoemd.

Nu moet ik toch even over Götz Krafft praten om goed te doen zien wat voor boek dit nieuwste van hem is, hoe 't zich verhoudt tot andere boeken en hoe (en dit is 't voornaamste) 't zich verhoudt tot den schrijver.

Ons heeft 't meest getroffen in Götz Krafft juist „die Geschichte einer Jugend” 't ware, diepgevoelde, zelfdoorvoelde, wat vooral in 't eerste en niet veel minder in 't derde zoo weinig gewaardeerde deel, overheerscht.

Daar naast geeft hij uitwijdingen, is hij in zekere mate tendenzieus. Hij geeft niet één tendenz in zijn gansche werk, doch hier en daar valt hij uit. Zoo is het eerste deel tegen de „Corps studenten”, tegen de Jodenhaat. In 't

tweede deel tegen veel Berlijnsch leven. In 't derde deel tegen 't militarisme en eindelijk in 't vierde deel weet hij de specifiek Duitsche Hoogeschool inrichting aan de kaak te stellen, met kliekmenschen en zijn ééne almachtige

Hij stuurt er diens broer naar toe. Deze verzwabbert het geld en doet niets en keert terug. Nu zou de ander wéér een poging wagen (alles hangt van de concessie af) maar neen, dat gebeurt niet, later krijgt hij haar van zelf.

En niet dat hierin de l. het verhaal nog het vrij treurig is. men! Stilgebauer gaat de eigenschappen, de

tseling niets meer van jver te voelen: och ja, veel tegenzin zoo gauw lezer weet toch zeker

e tegenvaller geweest. volgende boeken beter vel wat dwaas te gaan t fout weet of niet weet i dag besneden wordt. uwjaaar de achtste dag

G. N.

en der Nederlandsche iging (N°. 2, December , de Erven J. J. TIJL.

ngen der Nederlandsche doel en streven dezer drukken wij hieronder

h ten doel de kennis en der Alpen in het verbreiden, het maken gebergten door Neder- l te vormen tusschen bereizen.

iken:
e leden van geschriften itgebreiden zin; bliothek van werken

ingen;
tellen met de buiten- doel beoogen;
te wenden die kunnen bergte te vergemakke-

zij worden gedaan in goede foto's voorzien, e reisschetsen, komen orte berichten — men , van de leden aan- chten. Nuttig zijn deze gegevens voor tochten n en wenken bevatten hun voordeel kunnen ort waardeerd word angs zoo tragisch aan van de hand van den . Adspirant-alpinisten Nederlandsche Alpen-

edichter Jan van

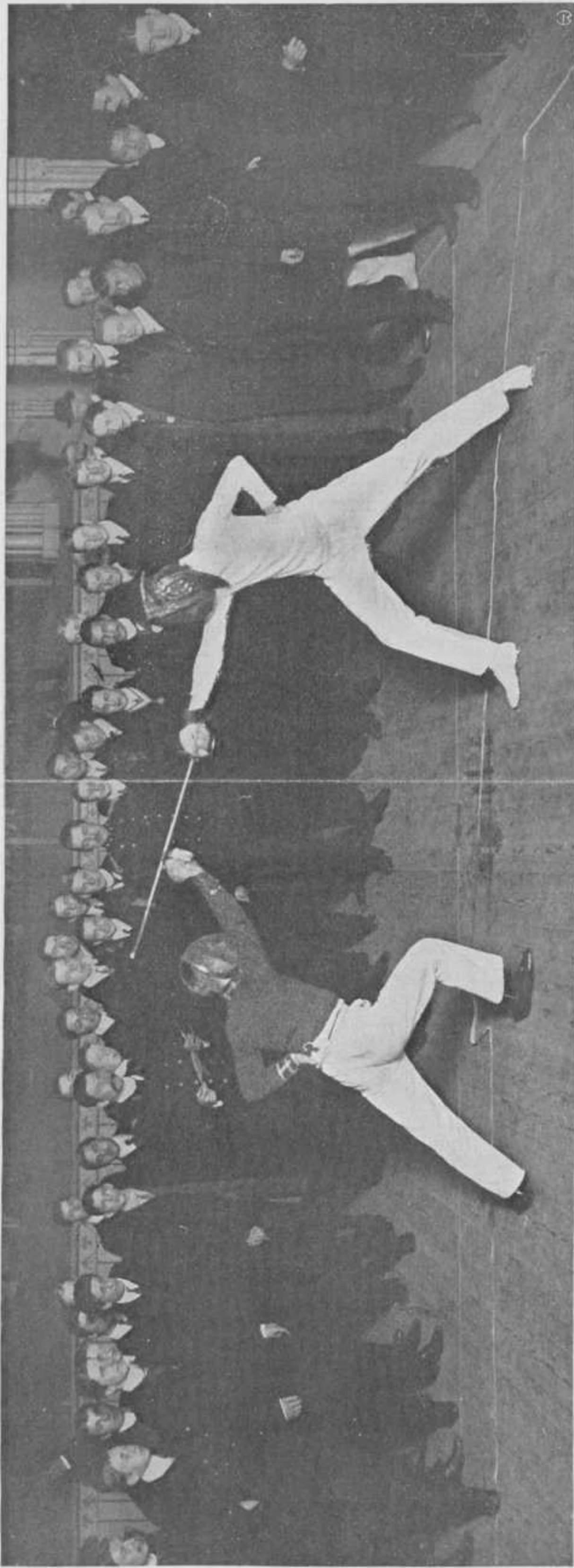
AS & VAN SUCHTELEN.

Alpenvereniging.
en J. TIJL, Zwolle.

Haagsche instellingen van Weldadigheid.
Uitg. der Vereeniging „Armenzorg”.

(Zie vervolg Derde Blad).

XIIe LUSTRUM VAN ODIN.

Interacademiale wedstrijden.

Gemeenschappelijk diner.

BIJLAGE
behoorende bij het Studenten-Weekblad
van 16 Januari 1908. N°. 13.

Deze foto geplaatst met welwillende medewerking van de „Revue der Sporten.”

aanleiding dat er menschen worden opgeofferd (hier zijn dochters) aan de belangen van een paar nóg grooter ploerten die de troeven in de handen hebben enz. enz.

Maar dit verhaal doet niets ter zake, daar 't niet treft, daar dat zelfs op enkele plaatsen hoogst onlogisch is.

Stel u voor dat een reuzen-zaken-man een concessie zal hebben van een prins die in een zuidelijke badplaats is.

mengelwerk en varia, en de Jan Saliegeest, die heerscht, en die reeds gelukkig terdege wordt aangevallen, schijnt ook uit het jaarlijksche studentengedenkboek naar buiten te treden. Het is alsof men eene valsche schaamte gevoelt om zijn eigen goede ik te laten zien. De D. N. zal onze wapenspreuk zijn, zoolang niemand beslag ervan wil wisschen.

Nu dan na deze eenige uit oprechte schaamte eenige beschrijving weid het eerst op eene bijd. Vergelijkende godsdienst het Christendom. Een en die ik dus om die reden anderen kant, hoe omdat mijn psychisch-h mijne transcantie-begrip in geloof en wetenschap over de verschillende E wij snel voorbij, evena Cardinaal Mercier. Wij waarop ik vooral onze a getiteld „Pech”. Dit is als redacteur liever ac Rotte Blaren- of Speen gezicht”, een gedicht van Een stuk poëzie, gedicht zeer veel. Waar tegenw literatuur met genoeg kunstverwringing of g Jammer vind ik dat de couplet niet goed vloeit:

Van beuk tot k
Dan wilde ik s

Hier hokt de versga vinden we nog 2 gedi hartigheid en Vooruitga eerste, zijn goed van s is onze dichter zelf door modern gedoe en de bel mede, immers:

Want al 't modern ge
Moderne dichters, ree
Dat alles, ingenieurs,

In tegenstelling met als leergierig geschrijf den heer de Groot is een naar het vaderschap. I opinie en eene oordeelver er wordt hier gewild e vaderschap, voornamelijk christelijke huwelijk teg te verdedigen, doch me en vrouw beiden ongehu leven, dus bij verkeering duidelijke en rechtgemee

Keeren we nu weer ee fantastische toespraak te Heijden. Met den inhe bedoeld wordt op eene mensch, die in eigen on evenwichtigheid zwak sta dat: „degenen, die de sn niet in zich dragen, uit kwade uur niet zouden zou door het aan hunne Mij dunkt toch dat die der wereld niet gelukki den invloed van lagerst zij daarom slechter word mannen van de onmidd nooit verflauwd bewustzij combinatie meegaf? Zij z van hen, die onder u blijven. — De stijl is iets opgestapeld met woorden; doch men went er aan. Nog eenige kleinigheden toch. De 2e zin al dadelijk. „En menigen uwer waren die een staf, een welkome, die ik mij wachten zal u te ontrukken”. Ik kan er niet goed mede klaar komen. „Begeesteren” vind ik geen schoon Germanisme. Doch het kleine zal het groote geen kwaad doen.

Het lied van Maas en Waal. Eene ballade. — „Kennst du das Land, wo die Citronen blühen . . .”

Kent gij het land, waar hoog de app'len bloeiën,
Beneden in het groen het varkenszoodie knort

Geschichte einer Jugend” 't ware, diepgevoelde, zelfdoorvoelde, wat vooral in 't eerste en niet veel minder in 't derde zoo weinig gewaardeerde deel, overheerscht.

Daar naast geeft hij uitwijdingen, is hij in zekere mate tendenzieus. Hij geeft niet één tendenz in zijn gansche werk, doch hier en daar valt hij uit. Zoo is het eerste deel tegen de „Corps studenten”, tegen de Jodenhaat. In 't

tweede deel tegen veel Berlijnsch leven. In 't derde deel tegen 't militarisme en eindelijk in 't vierde deel weet hij de specifiek Duitsche Hoogeschool inrichting aan de kaak te stellen, met klikmenschen en zijn ééne almachtige Hoogleeraar. Maar tegelijkertijd ziet hij kans de gevaren: vooral de moreele gevaren van een medicus, aan 't licht te stellen door te praten over een, door een assistent gevonden nieuw serum, dat deze wil beproeven op een bijna doode.

Dit alles kan Stilgebauer zeer zeker tot fout aangerekend worden, dit bijslepen van absoluut niet voor de hand liggende gevallen, maar 't boek laat zich lezen, laat zich prettig lezen. Stilgebauer heeft véél te zeggen, geeft iedere bladzijde nieuwe gelegenheid tot nadenken.

Dát is een goede eigenschap die weinig boeken hebben, al is 't in dat geval in 't geheel niet wat men met Kunst gewoon is te betitelen. Doch dit heeft de schrijver waarschijnlijk ook niet bedoeld. De hoofdzak is, dat hij geeft en heeft willen geven een jong, bewogen leven, waarin hij de vraagstukken achtereenvolgens alle ter sprake brengt, die zich aan ons menschen voordoen en voorál die quaesties behandeld, die in onze jeugd zoo'n groote plaats innemen. En hij geeft er in met volle handen zijn eigen gevoel, zijn eigen geest.

En tóen maakte Götz Krafft een reusachtigen opgang, waardoor? Juist door dit samenstel van eigen diepvoelen en de vele belangrijke quaesties die hij als even aanroert, eenvoudig omdat het een rijk boek was.

Stilgebauer wilde een herhaling, een opgang van zijn werk. Hij koos een onderwerp: die Lügner des Lebens. En 't eerste deel van de reeks: Der Börsenkönig geeft blijk dat juist het tweede bestanddeel van zijn schrijftalent: 't aanroeren van quaesties, wat juist afgekeurd wordt in Götz Krafft waar 't overdreven voorkomt, op den voorgrond is gekomen, terwijl zijn diep gevoel, zijn liefde voor 't onderwerp, dat hij behandelt, geheel verdreven is hoe verder men komt in 't boek.

Gegeven een zekere complicatie, een toestand waarin verschillende personen verkeerden. De schrijver moet die gegevens logisch ontwikkelen. Hiervoor bestaan verschillende methoden, die ik nu zal laten rusten. Doch ten eerste geschiedt dit bij Stilgebauer absoluut niet logisch. Dit, de fout in conceptie, is de kromming in de ruggegraat van zijn geraamte, welke men in 't gewone leven een bochel noemt.

Nu zal dan 't eigenlijke werk beginnen, de bekleding. 't tot vleesch en been maken van de personen, 't leven moet komen.

En Stilgebauer, uit den aard der zaak ziet het dramatische in 't geval en begint voorop te stellen een eenvoudige Jodenjongen, opgevoed door zijn vader; geloovige Rabbi. De jongen is een beste jongen, een brave jongen, hij is besneden op den derden dag van zijn geboorte (wat bepaald onmogelijk is, daar 't altijd de achtste dag is, bij hooge uitzonderingen later). Hij kon 't niet meer uithouden op 't land en wil naar de stad, door familie zal hij een baantje krijgen op een groot kantoor.

De beschrijving van den Jodenjongen is goed, men herkent de schrijver van Götz Krafft eruit. Men verlangt er naar deze jongen te zien in de stad, te bespeuren wat hem daar treft, hoe al die schwindel en geldzucht op hem een duchtigen indruk zullen maken, hoe hij daar voor lastige bezwaren zal worden gesteld, terwijl zijn vader voor hem bidt in 't dorpje veraf.

Dit is 't gegeven. Maar néén. De schrijver ziet er tegen op, vindt 't een reuzentaak, en dan komt onverwachts de andere Stilgebauer uit den hoek, de man die schrijft voor modelezers.

Mondelbaum, de jonge Joodsche dichter is weg en nu komt de Börsenkönig. Men krijgt 't plan te hooren dat hij heeft om honderd millioen te krijgen, te slaan uit een stuk land, (kali houdend) dat aan de andere zijde van een klein, vorstelijk domein ligt. Er moet een spoorweg heen, dóór 't domein van den kleinen vorst, hij moet de concessie krijgen.

Ik zal hier niet het geheele verhaal gaan opdisschen, dat is de moeite niet waard. Al dit geeft aanleiding tot intrigues, dat doorzetten van groote finantieele plannen geeft aanleiding dat er menschen worden opgeofferd (hier zijn dochters) aan de belangen van een paar nóg grooter ploerten die de troeven in de handen hebben enz. enz.

Maar dit verhaal doet niets ter zake, daar 't niet treft, daar dat zelfs op enkele plaatsen hoogst onlogisch is.

Stel u voor dat een reuzen-zaken-man een concessie zal hebben van een prins die in een zuidelijke badplaats is.

Hij stuurt er diens broer naar toe. Deze verzwabbert het geld en doet niets en keert terug. Nu zou de ander wéér een poging wagen (alles hangt van de concessie af) maar neen, dat gebeurt niet, later krijgt hij haar van zelf.

Op zulke dingen steunt dit boek. En niet dat hierin de groote fout zit, doch wel dat dit, n.l. het verhaal nog het beste is van 't boek, en dat dit zelfs vrij treurig is.

Nu zal gevraagd worden: de personen! Stilgebauer gaat met liefde een persoon behandelen, de eigenschappen, de karaktertrekken, de omstandigheden.

Maar na een tijdje hoort men plotseling niets meer van hen. Dan in eens schijnt de schrijver te voelen: och ja, die is er ook nog, en er wordt met veel tegenzin zoo gauw mogelijk een eind aan gemaakt; de lezer weet toch zeker hoe 't er mee gaat.

Zoo is dit boek mij een groote tegenvaller geweest. Misschien geeft Stilgebauer in zijn volgende boeken beter werk, 't is te hopen! maar 't is wel wat dwaas te gaan schrijven over dingen die je absoluut fout weet of niet weet zooals een Jood die op den derden dag besneden wordt. Heeft hij dan nooit gehoord dat Nieuwjaar de achtste dag na Kerstmis, de besnijdenisdag was?

G. N.

Mededeelingen der Nederlandsche Alpenvereniging (N°. 2, December 1907. Zwolle, de Erven J. J. TIJL.

Ons werden toegezonden „Mededeelingen der Nederlandsche Alpenvereniging”. Voor hem, wien doel en streven dezer vereeniging onbekend mochten zijn, drukken wij hieronder twee artikelen der Statuten over.

Art. 4. De Vereeniging stelt zich ten doel de kennis der berglanden in het algemeen, en der Alpen in het bijzonder, onder de Nederlanders te verbreiden, het maken van tochten en wandelingen in de gebergten door Nederlanders te bevorderen, en een band te vormen tusschen alle personen die dergelijke streken bereizen.

Art. 5. Zij tracht dit doel te bereiken:

- 1°. door de verspreiding onder hare leden van geschriften betreffende de Alpen in den meest uitgebreiden zin;
- 2°. door de oprichting eener bibliotheek van werken van dergelijken aard;
- 3°. door het houden van vergaderingen;
- 4°. door zich in betrekking te stellen met de buitenlandsche vereenigingen die hetzelfde doel beoogen;
- 5°. door zoo mogelijk middelen aan te wenden die kunnen dienen om het reizen in het hooggebergte te vergemakkelijken.

Wat betreft de „Mededeelingen”, zij worden gedaan in een net afgewerkt, van enkele zeer goede foto's voorzien, boekje. Naast eenige meer uitgebreide reisschetsen, komen erin voor „Toerberichten”, dat zijn korte berichten — men zou kunnen zeggen memoriaalposten, van de leden aangaande dezen zomer gemaakte bergtochten. Nuttig zijn deze berichten vooral om reden dat zij gegevens voor tochten aan de hand doen en waarschuwingen en wenken bevatten waarmee zij, die toeren willen maken, hun voordeel kunnen doen. Ten slotte vermelden wij een kort waardeerend woord onder het doodbericht van den onlangs zoo tragisch aan zijn eind gekomen Mr. H. Sillem, van de hand van den Redacteur, de heer Ph. C. Visser Gzn. Adspirant-alpinisten raden wij sterk aan lid te worden der Nederlandsche Alpenvereniging.

Ontvangen Boeken:

De Nederlandsche Renaissance-dichter Jan van Hout, door Dr. J. PRINSEN J.LZN.

A'dam, MAAS & VAN SUCHTELEN.

Mededeelingen der Nederlandsche Alpenvereniging.

Uitg. bij Erven J. TIJL, Zwolle.

Haagsche instellingen van Weldadigheid.

Uitg. der Vereeniging „Armenzorg”.

(Zie vervolg Derde Blad).

ADVERTENTIEN.

Wis- en Natuurkunde.

Dr. J. A. VOLLGRAFF is verhuisd van
Den Haag, Jan-Blankenstraat 15, naar
LEIDEN, Pieterskerkgracht 3a.

H. H. STUDENTEN.

GEBRUIKT DE
Gepasteuriseerde Melk,

op flesschen van 1 en 1/2 Liter, zonder kook- of bijmaak,

VAN DE

Melkinrichting „DE LANDBOUW”

te 's GRAVENHAGE.

Verkrijgbaar bij de

Firma FUNNEKOTTER & Co.

Oude Delft 84.

Telefoon 215.

MAISON HAAS,

CUISINIER,

34 — Koornmarkt — 34.

Uitzending van dagelijksche **DINERS van af 50 en 60 cent**, uitsluitend bij abonnement.

DINERS van **80 cent**, bij abonnement **70 cent** en
DINERS van **f 1,—**, bij abonnement **90 cent**.

EET- en KOFFIETAFEL disponibel.

„AU FIGARO”

G. KIELA. KAPPER.

OUDE DELFT 160,

tegenover het „Huis van Meerten”.

SALON VOOR SCHEREN,
HAARSNIJDEN, SHAMPOING.

Levering van alle soorten Kapsels uit ieder tijdperk.
GRIMEEREN voor Tooneel en gelegenheden.

DRY MONOPOLE
HEIDSIECK & Co
WALBAUM, LULING, GOULDEN & Co SUCC.
REIMS, MAISON FONDÉE EN 1785.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend,

W. DE HOOGH.

DINSDAGAVOND 21 JANUARI
in Stads Doelen

FEESTAVOND

ten bate van het

„Kinderhuis” te Delft.

PROGRAMMA.

1. FANFARE, onder leiding van den Heer W. KEEREWEER.
2. OUVERTURE EGMOND, L. VON BEETHOVEN.
3. GECOSTUMEERDE POLONAISE,
gevolgd door:
4. EEN MENUET.

==== **THEE-PAUZE.** ====

5. Gedurende deze Pauze: Het optreden van
NAPHTALIE DE ROSA en JOZEPH PARDO.

(De Heeren J. L. PISUISSE en MAX BLOKZIJL uit Amsterdam).

6. TABLEAU-VIVANT,
naar de schilderij van JAROSLAW CERMAK 1868,
onder leiding van Professor A. F. GIPS.

DE OORLOGSBUIT HERZOGOWINA 1863.
Jonge christenmeisjes gevangen genomen door de Bachis Bourouks en naar Adrianopel gevoerd om te worden verkocht.

7. UEBERBRETTE.
Uit te voeren door leden van de
Delftsche Studenten-Vereeniging „Igov”.

8. Uitspraak der Jury en uitdeeling der prijzen,
voor het eenvoudigste, origineelste en fraaiste costume.

Na afloop: gelegenheid tot Dansen.

In de tusschenpauzen gelegenheid tot het brengen
van bezoeken aan de verschillende tentjes en de loterij.

Toegangsprijs: EEN GULDEN.

==== **AANVANG 's AVONDS 7 UUR.** ====

DERDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 16 JANUARI 1908. No. 13.

Vrije Studie.

Voor de lezing van den heer Berlage op Donderdag 23 Januari (zie achter in dit blad) worden introductiekaarten uitgereikt:

op Woensdag 22 Januari van 4 $\frac{1}{2}$ —5 $\frac{1}{2}$ uur in de voorzaal der S. P.;

op Donderdag 23 Januari van 7 $\frac{1}{4}$ —7 $\frac{1}{2}$ uur in den Stads Doelen.

HET BESTUUR.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

Technische Hoogeschool.

DELFT, 10 Januari 1908.

No. 1.

ROOSTER 1907—1908.
Na de Kerstvacantie.

Met ingang van Maandag 13 Januari e.k. zal Prof. Mr. D. van Blom het college Administratief Recht, voor H.H. Studenten M₁, des Maandags van 9—10 v.m. in zaal 42 geven in plaats van des Woensdags van 11—12 v.m.

De Rector-Magnificus,
S. G. EVERTS.

—o—

DELFT, 14 Januari 1908.

No. 2.

ROOSTER 1907—1908.
Na de Kerstvacantie.

Wijzigingen:

Prof. Mr. D. van Blom. Adm. Recht B₁ zal in plaats van des Maandags 1—2 in zaal 4, des Woensdags van 11—12 in zaal 42 gegeven worden (ingående Maandag 20 dezer).

Prof. Dr. F. Schub. Wiskunde B.O. zal in plaats van des Donderdags van 11—12 in zaal 4, des Zaterdag van 9—10 in zaal 4 gegeven worden (ingående Donderdag 16 dezer).

De Rector-Magnificus,
S. G. EVERTS.

—o—

Prof. Linsenmann zal tot nadere aankondiging geen college geven.

—o—

Bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken d.d. 24 December 1907 no. 15486 Afdeeling Onds. is de heer J. C. Boot te Delft, tot wederopzegging toegelaten als privaet-docent in de afdeeling der scheikundige technologie en mijnbouwkunde aan de Technische Hoogeschool te Delft om onderwijs te geven betreffende de Javasuiker-industrie.

—o—

Bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken d.d. 24 December 1907 no. 15657 Afdeeling Onds. is met ingang van 1 Januari 1908 aan A. W. A. Koster op zijn verzoek eervol ontslag verleend als assistent voor de werktuigbouwkunde aan de Technische Hoogeschool te Delft.

—o—

Bij Koninklijk Besluit van 23 December 1907 no. 19 is benoemd tot gewoon hoogleeraar in de anorganische en physische scheikunde aan de Technische Hoogeschool te Delft, Dr. W. Reinders, leeraar aan de Hoogere Burgerschool te Breda.

—o—

Bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken d.d. 6 Januari 1908 no. 38 Afdeeling H. M. O., is voor het tijdvak van 6 Januari tot en met 31 Augustus

1908 benoemd tot assistent voor de toegepaste mechanica aan de Technische Hoogeschool te Delft, A. C. Loos, werktuigkundig ingenieur alhier.

—o—

Bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken d.d. 9 Januari 1908 no. 132 Afdeeling H. M. O., is aan den Hoogleeraar H. Linsenmann voor een tijdvak van zes weken verlof verleend, ingaande 9 dezer.

—o—

Bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken d.d. 13 Januari 1908 no. 174 Afd. H. M. O., is voor het tijdvak van 13 Januari tot en met 31 Augustus 1908 benoemd tot assistent voor de kennis en het onderzoek van bouwstoffen aan de Technische Hoogeschool te Delft, A. P. J. van Riel, te 's-Gravenhage.

—o—

Geslaagd op 15 Januari 1908 voor het ingenieurs-examen voor scheikundig ingenieur F. F. G. Kaulbach.

LEEKGHWATER.

Excursie naar de Koninklijke Maatschappij „De Schelde” en de Maatschappij „Zeeland” te Vlissingen, op Vrijdag 17 en Zaterdag 18 Januari.

Vrijdagavond. Vertrek uit Delft: 7.26 (spoortijd). Aankomst te Vlissingen: 10.36 (spoortijd). Zaterdagavond. Vertrek uit Vlissingen: 6.55 (spoortijd). Aankomst te Delft: 10.18 (spoortijd).

Plan van Excursie:

Vrijdagavond bij aankomst naar de nachtbooten der Maatschappij „Zeeland”.

Zaterdagmorgen 10 uur bezoek aan de Koninklijke Maatschappij „De Schelde”.

Lunch in Hôtel „Albion”; vervolgens bezoek aan de dagbooten der Maatschappij „Zeeland”.

Nader deelt men ons mede dat de excursie is uitgesteld tot 31 Januari.

De Excursie naar Vlissingen is uitgesteld en zal nu gehouden worden op Vrijdag 31 Januari en Zaterdag 1 Februari.

Het plan der excursie zal geheel hetzelfde blijven.

Zij, die reeds geteekend hadden op de lijst bij LA BRIJN, en waarschijnlijk nu op bovengenoemde data verhinderd zijn meê te gaan, worden beleefd verzocht hun naam dan door te slaan.

Gelegenheid tot inteekenen alsnog tot Vrijdag 24 Januari, 's middags 4 uur.

—o—

VRIJE STUDIE.

Donderdag 23 Januari 1908 zal de heer H. P. Berlage een voordracht houden over „de Concertzaal en de Muziek” in de kleine Concertzaal van de Stads Doelen.

Namens het Bestuur,

J. B. A. KESSLER, Secretaris.

—o—

DELFTSCHE STUDENTEN SCHAAKCLUB.

De Delftsche Studenten Schaakclub telt reeds ongeveer dertig leden.

De stand van de leiders der onderlinge wedstrijd is als volgt:

1. M. ter Kuile	6—0
2. G. L. Schouten	5—0
3. H. E. Overduyn	1—0
4. R. Ver Loren van Themaat	4—1
5. F. J. Kubatz	3—1
6. M. M. van Giffen	4—4
7. A. Beer	2—2

—o—

R.-K. STUD.-VEREENIGING „SANCTUS VIRGILIUS”.

Gewone en Huishoudelijke Vergadering op Dinsdag 21 Januari, 's avonds te 8 $\frac{1}{4}$ ure, in het lokaal Koornmarkt 42.

Spreker: Pater H. ERMANN.

Onderwerp: „Syllabus en Modernisme”.

Namens het Bestuur,

L. B. TEN HORN, 2e Secretaris.

A G E N D A.

DEN HAAG.

Vrijdag 17 Jan. Geb. v. K. en W. Populair Concert van het Residentie-orkest, onder leiding van mr. Henri Viotta en met medewerking van Oskar Back; 8 uur.
Ned. Tooneel: „Haar vader”; 8 uur.

Zaterdag 18 Jan. Fransche Opera: „La vie de Bohème”; 7³/₄ uur.

Geb. v. K. en W. Abonnementsconcert van het orkest van het Concertgebouw, onder leiding van Willem Mengelberg en met medewerking van Hermine Bosetti; 8 uur.

Zondag 19 Jan. Geb. v. K. en W. Ital. Opera: „Cavalleria Rusticana; Pagliacci”; 8 uur.

Dierentuin. Amst. Tooneelgezelschap: „Verzoend; De weduwe Hansen”; 8 uur.

ROTTERDAM.

Vrijdag 17 Jan. Groote Schouwburg: „De liefde waakt”; 8 uur.

Zaterdag 18 Jan. Groote Schouwburg: „Ein Walzertraum”, door het Wiener Operetten Ensemble van Dr. M. Preger; 8 uur.

Zondag 19 Jan. Groote Schouwburg. Fransche Opera: „Faust”; 7¹/₂ uur.

Dinsdag 21 Jan. Groote Schouwburg. Rott. Tooneelgezelschap: „De liefde waakt”; 7¹/₂ uur.

A D V E R T E N T I E N .

Verschenen en voorhanden in den boekhandel
J. WALTMAN Jr. - DELFT.

DE BOUWSTIJLEN EN HUNNE ONTWIKKELING.

Hoofdpunten uit Prof. E. Gugel's Geschiedenis der Bouwstijlen, samengevat door J. H. W. Leliman.

==== Prijs gebonden / **2,90.** ====

RIJWIELSTALLING en ONDERHOUD,
bij abonnement f 1,— per maand.

W. F. JENSE Jzn., Geer 72.

Biljarts „'t Is-Me-Edso”,

overtreffen ieder ander fabrikaat.

Te bespelen Stations-Koffiehuis.

KRUIF.

TECHNISCHE BOEKHANDEL - J. WALTMAN JR.

Afdeeling BOEKHANDEL ————— Binnenwatersloot 33:

LEVERING VAN WERKEN OP TECHNISCH EN LETTERKUNDIG GEBIED
ABONNEMENTEN OP TIJDSCHRIFTEN EN COURANTEN. PLAATSEN VAN
ADVERTENTIËN IN ALLE COURANTEN. INBINDEN VAN BOEKEN. EN
OMLIJSTEN VAN DIPLOMA'S EN PLATEN.   *   *   *   *   *

Afd. SCHRIJF- en TEEKENBEHOEFTE N, Binnenwatersloot 33:

PASSERDOOZEN, REKENLINIALEN, DRIEHOEKEN, TEEKENHAKEN, -BORDEN, -SCHRAGEN, -KOKERS, -PORTEFEUILLES, -INKTEN, -PAPIEREN, MILLIMETERPAPIER, KALKEERPAPIER, KALKEERLINNEN, GUMMI, PUNAISEN, O.-I. INKT, VERVEN IN TUBEN EN STUKJES, VERFSCHOTELS, MAATSTOKKEN, DECIMETERS, SCHETSBOEKEN, TEEKENPOTLOODEN, DICTAATCAHIERS, COLLEGETASSCHEN, NOTITIEBOEKJES, BLOC NOTES, MEMORANDUMS, POSTPAPIER IN PAKJES EN IN DOOZEN, ENVELOPPEN, PENNEN, INKT, PENHOUDERS, POTLOODEN, COPIEBOEKEN, BRIEVEN-ORDENERS, NOTULENBOEKEN, VLOEICARTON, VLOEIMAPPEN.   *   *

OP AANVRAAG VOOR H.H. STUDENTEN STEEDS VERKRIJGBAAR UIT-
TREKSELS UIT HET ROOSTER DER T.H.S. EN ETIKETTEN VOOR DICTATEN.

Afdeeling DRUKKERIJ ————— Vlamingstraat 34:

BOEK- EN STEENDRUKWERK, AUTOGRAFIËN ENZ.   *   *   *   *   *
VISITEKAARTJES, BRIEVENHOOFDEN, KWITANTIËN, CONVOCATIEBIL-
JETTEN EN -KAARTEN, CONTRIBUTIEKAARTEN, DIPLOMA'S, WETTEN
EN REGLEMENTEN, DISSERTATIËN EN STELLINGEN, PROGRAMMA'S,
INVITATIEKAARTEN, MENU'S, BALBOEKJES. — VOOR DRUKWERK VAN
VEREENIGINGEN ZIJN TAL VAN VIGNETTEN BESCHIKBAAR.   *   *

BESTELLINGEN IN RIJSWIJK EN DEN HAAG EN OVERIGE OMLIGGENDE GEMEENTEN WORDEN DAGELIJKS
VRACHTVRIJ UITGEVOERD. BESTELLINGEN EN SCHRIFTELIJKE BOODSCHAPPEN KUNNEN AAN DE LOOPERS,
DOOR HUN UNIFORM-KLEEDING KENBAAR, STEEDS WORDEN MEEGEGEVEN.   *   *   *   *   *